

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

UKA 2020/91
19. november 2020
Aqqaluaq B. Egede

Illoqarfinni nunaqarfinnilu, immap tinittarnera ulerujussuarterneralu pillugit, angallatinut umiarsuarnullu talittarfiit qarsunneqartaleriartuinnarneri, isumannaannerusumik aaqqissuunneqarnissaat siunertaralugu, UKA 2021-imut naammassereersimasussamik Naalakkersuisut pilersaarusionioqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Siverth K. Heilmann, Atassut)

Nunatsinni inoqarfinni amerlasuuni angallatinut umiarsuarnullu talittarfiit ukiorpanngortuni oqallisigaarput. Inuit Ataqatigiit kaammattuuteqartarsimanivut nangillugit nunatsinni talittarfiit umiarsualiviillu pillugit nalunaarusiat pilersaarusionioqqullugit uniffiginagit aningaasaliissuteqarnikkut iliuuseqavittoqarnissaa ujartorpagut. Ilisimareerparput umiarsualiviit talittarfiillu suliarineqaratik uninngatinneqartut aserfallakkiartornerat uninnavianngitsaq, kinguarsaanivullu tamarmik tassaassapput suliassat akisunerulernissaannut kinguarsaanerit.

Inuit Ataqatigiit nunatsinni umiarsualiveqarfiit talittarfiillu pillugit nalunaarusiaasarsimasut imarisaat ilisimalluarpagut. Pilersaarusionerpassuit suliassanut assigiinngitsunut aningaasaateqassuseq apeqquataatillugu allanngortariaqalersarnerat nutaajunngilaq. Taamaammat pilersaarusionissaq pisariaqartinneqartoq tassaalersussaavoq ukiuni aggersuni nunatta aningaasaateqassusia naapertorlugu allannguuteqartartussaq. Pisariaqarnerpaasoraarput manna Inatsisartut Aningaasanut Inatsisaat tunngavigalugu partiit tamatta isumaqatigiissuteqarluta talittarfiit umiarsualiviillu pillugit aningaasaliissutinik pilersitseqatigiilluta suliassat pisariaqavissortut aallartissagut.

Atassutip siunnersuutaa itigartinngilarput, akerlianillu aamma Atassutip siunnersuutaa akuerineqarpat talittarfiit umiarsualiviillu isumannaallisarneqarnissaat minnerpaamik ukiunik marlunnik kinguartinneqarnissaat anguneqassaaq, taamaalilluni qinigaaffimmi massakut atuuttumi iliuuseqartoqarnissaa pinngitsuussalluni. Inuit Ataqatigiit suleqataajumanerput qularutigineqassanngilaq. Piumasaraarpulli suleqatigiinneq katersuuffiussappat qinigaaffimmi massakut atuuttumi iliuuseqarnissatsinnut akisussaaffippat tigullugu, nunatsinni talittarfiit umiarsualiviillu aserfallatsaalineqarnissaat, nutarternissaat imaluunniit silap pissusiata avatangiisitsigut atukkatsinnik allannguineranut naleqqussarnissaat aningaasaliiffigisagippat.

Silap pissusiata allanngornera immap ulinnerpaaffiani tininnerpaaffianilu pissutsinik assut allannguisoq arajutsisimannngilarput. Aalisartut inuussutissarsiutaannik, aamma takornariaqarnermik allanillu angallassinermik inuussutissarsiuteqartut angallataannik pitsaanngitsumik kingunerluutissat nalaanneqarnissaat utaqqinagu iliuuseqartoqassasoq kissaatigaarput. Inuit Ataqatigiit naaperiaanissatsinnut amnavugut. Suleqatigiilluarnissatsinnik ujartuivugut. Allanngorteqattaagassamik pilersaarusionnata massakut imarsiortortavut tunuliaqutserlugit iliuuseqartoqassasoq siunnersuutigaarput.

Partiinut tamanut kaammattuutigaarput allannguutissatut siunnersuusiortoqassasoq. Maani inersuarmi massakut taasisutiginngikkaluarlugu, Inatsisartut angallannermut Ataatsimiititaliaani partiit akunnerminni

isumaqatigiissutigisinnaasaminnik allannguutissatut siunnersuuteqarsinnaanerat siunnersuutigaarput. Isumaqatiginninniutigineqarsinnaasutut siunnersuutigaarput allannguutissatut siunnersuut ima oqaasertaqartoq:

Allannguutissatut siunnersuut:

Ukioq 2021 aallarnerfigalugu illoqarfinni nunaqarfinnilu talittarfiit umiarsualiviillu nutarterneqarnissaat ataavartumik ingerlaleqqullugu, aamma silap pissusiata allanngorneranut naapertuuttumik angallatit talittarfeqarnissaat qulakkeerniarlugu Inatsisartut Aningaasanut inatsisissaani minnerpaamik ukiumut 20 mio. Kr.-inik aningaasaliisoqarnissaa qulakkeerlugu naalakkersuisut sulissuteqaqqullugit peqquneqarnissaat siunertaralugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

Allannguutissatut siunnersuut manna taasissutigineqarnissaa inassutigingilarput. Inassutigiumavarpulli atatsimiititaliami partiit isumaasa ataatsimut katersuuffeqarnissaat. Angerluta naaggaareernata isummavut katersuutsinniarlugit suliaqarutta ajornartorsiut pillugu iliuuseqartoqarnissaa pingaarnertut salliutissinnaassagipput siunertaavoq. Tassami talittarfiit umiarsualiviillu nunatta sineriaani ukiuni qulikkaanik arlalinnik nutarterneqarnissaminnut kinguaattooqasut nalunngereerpagut. Kinguartitsuarsimanivullu aningaasanik ikinngeqisunik inuiaqatigiinnut pisussaaffeqalersitsipput.

Iliuuseqarnikkut allannguiniarta. Inuit Ataqtigiiit siunnersuut una isumaqatiginninniarfissatut isigalugu partiit tamaasa kipparippallaanngitsumik suleqatigiinnissaat ujarlorlugu siunnersuut allannguutissatut siunnersuuteqarfigaarput. Neriulluta allannguutissatut siunnersuut ataatsimiititaliami isumaqatigiiffiusinnaasut ataatsimoortillugit naammassineqarsinnaassasoq.

Qujanaq